

Kalkınmada Öncelikli İllerin Ekonomik Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Measuring The Economic Efficiency Of Priority Provinces In Development During Particular Period

Erkut DÜZAKIN¹

Berna (KIRAN) BULĞURCU²

ÖZET

Bu çalışmada Kalkınmada Öncelikli Yörelere kapsamında bulunan illerin ekonomi-lerinin belirli bir dönem aralığında etkin olup olmadığı incelenmektedir. Bu belirli dönem kalkınmada öncelikli il kavramının daha da önemli olduğu ve iller bazında gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYİH) verilerine ulaşılabildiği yıllar olduğu için 1995-2000 yılları arasındaki dönem olarak belirlenmiştir. İller bazında kamu yatırım gerçekleştirmelerinin, teşvik belgeli yatırımların, toplam banka kredilerinin girdi olarak; GSYİH, teşviklerle yaratılan istihdam, açılan işyeri sayısı ve dış ticaret dengesinin ise çıktı olarak belirlendiği bu çalışmada, illerin oluşturduğu homojen yapıdan yola çıkılarak parametresiz bir etkinlik ölçüm metodu olan Veri Zarflama Analizi (VZA) kullanılmıştır.

VZA modellerinden çalışmaya en uygun olan Süper Aylak Tabanlı Model'in (SupSBM) kullanıldığı çalışma DEA Solver Pro 4.1. lisanslı bilgisayar yazılımı ile ana-liz edilmiştir. 1995-2000 yılları arasında, her bir yıl için göreceli olarak etkin olan il sayılarının etkin olmayan il sayılarından az olduğu tespit edilirken, 1996 yılının yıllar arasında en fazla etkin il yaratan ve yıllar itibarıyla ortalama etkinlik değerleri eğrisinin zirve noktası olan yıl olduğu belirlenmiştir. Hükümetlerce uygulanan kalkınmada öncelikli il politikalarının, illerin ekonomilerini destekleyen ve rekabetçi yapılarına katkıda bulunan politikalar olarak yürürlükte olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Veri zarflama analizi, süper aylak tabanlı model, kalkınmada öncelikli iller

ABSTRACT

In this study, it is examined that the economies of Turkey's Priority Provinces in Development are efficient or inefficient during particular period. This specific period is defined as the period between the years of 1995 and 2000 because these are the years when the concept of Priority Provinces in Development gains a greater significance and the Gross Domestic Product (GDP) data on the basis of cities can be reached. This study has determined the public investment, investment with incentives and total bank depo-sits as inputs, while the gross domestic product, the employment with incentives, the number of opening work place and the balance of trade as outputs. Data Envelopment Analysis (DEA), which is a nonparametric efficiency measurement model by departing from the homogeneous structure of provinces, has been used in this study.

The most suitable DEA model for this study is Super Slacks Based Model (SupSBM) and the efficiency score of SupSBM model is measured by using licensed computer software, which is called DEA Solver Pro 4.1. It is determined that the numbers of efficient provinces are relatively less than the numbers of non-efficient provinces for each year between 1995 and 2000, and 1996 has been defined to be the year when the highest number of efficient provinces has been succeeded and when a peak point of the average efficiency value curve has been reached. It is expected that policies of priority provinces in development carried out by governments must be in effect as a supportive and competitive policy for the economies of the provinces in question.

Keywords: Data envelopment analysis, super slacks based model, priority provinces in development

¹ Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
E-mail: eduzakin@cu.edu.tr

² Arş. Gör., Çukurova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
E-mail: bkiran@cu.edu.tr